

Fodovoni

Januari 2025 - Nummer 33

Dorpsgenoten

Colofon

Kopij aanleveren voor de 20ste
van de even maanden
De Fodovoni komt uit in de
eerste week van de oneven
maanden

Bij voorkeur in Word
Aanleveren in Verdana 11

De redactie plaatst foto's met
toestemming en houdt zich te
allen tijde het recht voor om
artikelen niet te plaatsen

De Fodovoni verschijnt ook op
www.fochteloo.nl

Foto cover:
Moniek Rozemeijer

Redactie:
Betty Boersma
Nelle Raaphorst
Arjen de Wit

fodovoni@gmail.com

www.fochteloo.nl - Arjen de Wit

Dorpsbelang Fochteloo

Voorzitter:
Hennie Duin

Penningmeester:
Arnold Kok 0516-588341

Secretaris:
Henk Wieland 06-20884922
Petra van Rozen 0516-588201

Bestuurslid:
Sietse Derks

Dorpshuis 'Et Legien'
0516-588588
Agenda en reserveringen
06 30073808

Beheercommissie:
Rinus Liekelema Eddy Bergsma
Arnold Kok Janny Jansen
Marga Veenstra Aline v. Harten
Tessa Bonnema

Technische commissie:
Evert Blauw 0516-588418
Henk Ploeg 0516-588329

dorpsbelang@fochteloo.nl

Zuideinde 26 A 8428HE Fochteloo

Beste dorpsgenoten

Veel heil en zegen voor 2025!

Bij het uitkomen van deze editie Fodovoni zijn de feestdagen achter de rug en zijn wij de drempel naar 2025 overgestapt. Het dorpshuis was gedurende de feestdagen prachtig versierd. Op de kruising staat een prachtige dennenboom met lichtjes. Complimenten het was iedere keer weer een warme ontvangst. Oudejaarsdag was het een gezellig samenzijn en konden we met Bram en Annelie (broer en zus) van 't Klooster het jaar 2024 op een ludieke wijze nog eens onder de loep nemen.

Het nieuwe jaar 2025 ging samen met FC Fochteloo van start. Het was een genoeglijke middag en de muzikale bingo was een schot in de roos.

Dorpsbelang spreekt de hoop uit dat 2025 bol zal staan van waardevolle activiteiten. Reuring in ons mooie dorp Fochteloo. Afgelopen maanden heeft het dorpsbelang ook niet stil gezeten.

November is bij het IMF (Iepen Mienskipsfûns) een aanvraag voor Ferduorsumjen Mienskipsgedebouwen ingediend. Wij hebben het dan over het toekomstbestendig maken van het dorpshuis 'Et legien'. Henk Ploeg heeft ons hierover geïnformeerd tijdens de ledenvergadering van maart 2024. Inzet is met name geweest het reduceren van het gasverbruik en aanleg/vervanging zonnepanelen of plaatsen van accu's. Eind april 2025 hopen we een positieve uitslag te ontvangen. Om bovenstaande te kunnen realiseren is de 1/3 regeling van de gemeente nodig.

De begroting 2025 van dorpshuis 'Et legien' is uitgebreid aan de orde geweest. Diverse kosten blijven stijgen. Iedereen herkent dit wel, iedere keer bij de kassa in de supermarkt denk je, huh? Zo ook voor o.a. de inkopen voor het dorpshuis. De vraag is nu en wordt onderzocht, kunnen we dit anders inrichten? Nu al een correctie doorvoeren in de energielasten is te vroeg. Uitslag IMF is pas april 2025 en dan moet de 1/3 regeling nog rond en moeten de uiteindelijke werkzaamheden nog starten. Het jaar 2025 kun je niet gaan tornen aan de post energielasten. Je zult na moeten denken over meer inkomsten genereren. Hiervoor zijn activiteiten in het dorpshuis nodig. De Beheercommissie is aangevuld en maar liefst vijfendertig personen hebben zich aangemeld vrijwilligerswerk te gaan doen voor het dorpshuis. Dit zit wel snor! Nu ontwikkelen van activiteiten en is het wellicht noodzakelijk gelden te investeren en daar ga je alweer. Uitgaven voordat inkomsten kunnen worden bijgeschreven. Dorpsbelang zou hierin een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

De begroting voor Dorpsbelang kent niet veel gekke zaken. Inkomsten komen voornamelijk door inning contributies en bijdrage van de gemeente. Voor het jaar 2025 mogen we een bedrag van € 2.500,-- basisbedrag met aanvullend € 1,00 per inwoner (situatie per 1 januari 2024), totaal € 363,--.

Uitgaven zijn in hoofdzaak algemene kosten met onderdeel bijdrage activiteiten. Al met al, de begroting 2025 zal voor de voorjaarsledenvergadering nog eens flink moeten worden doorgenomen alvorens het aan u leden te presenteren. Dit gaat goedkomen daarvan zijn wij overtuigd.

Bereikbaarheid blijft onze aandacht houden. De vraag gebruik te mogen maken van de BuurtApp via de groepsbeheerder om activiteiten onder de aandacht te brengen heeft niet het gewenste resultaat.

Momenteel wordt gekeken naar een andere oplossing. Arjen de Wit en Sander v/d Heide zien mogelijkheden met het in het leven roepen van een Facebookpagina en daarnaast de agenda via de website.

Zij zullen zelf e.e.a. gaan toelichten in deze Fodovoni.

Ondanks dat op veel plaatsen in de wereld nog oorlog wordt gevoerd en er slachtoffers vallen, mogen en kunnen wij vrijheid vieren. In 1945 kreeg Nederland zijn vrijheid terug en wij willen hierbij stilstaan. Vrijheid vieren we samen en deel je met elkaar. Dorpsbelang heeft het voornemen zoals in heel het land plaatsvinden op 5 mei 2025 een Vrijheidsmaaltijd bij het dorpshuis te gaan organiseren. Momenteel wordt nog aan een aansluitende activiteit gewerkt en hopen in de volgende Fodovoni hier meer over te kunnen vertellen.

Dorpsbelang gaat vol goed moed het jaar 2025 tegemoet.

Van de redactie:

Wij zijn blij met de groei van de Fodovoni. Nieuwe rubrieken en spontane inzendingen maken ons dorpsblad kleurrijker. De overgang naar het verschijnen van een keer per maand naar een keer in de twee maanden lijkt steeds meer ingeburgerd. Het levert ons als redactieleden enige ruimte. We beseffen inmiddels wel dat het ook nadelen heeft. De aankondigingen voor activiteiten in de maand december dienen voor 20 oktober ingediend te worden. Dat is voor de meesten een brug te ver. December is dan nog zover weg. We beraden ons over een oplossing.

Hoewel op de website van Fochteloo ook veel informatie te vinden is en de Fodovoni digitaal te lezen is, zijn we van mening dat we deze informatiekkanalen kunnen uitbreiden en wel met een Facebook pagina.

Sander van der Heide wil deze pagina op Facebook maken en beheren. Zo kunnen we via dit kanaal sneller communiceren en jullie van actuele informatie voorzien.

Arjen (webpagina), Sander (facebook) en Arnold (dorpsbelang) houden elkaar op de hoogte van de activiteiten en onderhoud van de pagina's.

De Facebook pagina is ondertussen al live.

Sander is te bereiken via:
napfochteloo@outlook.com

Toneel: It Wurdt Him Wol

Het is alweer tien jaar geleden dat It Wurdt Him Wol het toneelstuk Herrie in het hospitaal heeft opgevoerd. Hoogste tijd voor een uitvoering.

Een twee-akter en toneelspelers werden gevonden, de coulissen staan weer en de repetitieavonden zijn van start gegaan. Een workshop grimeren zal in het nieuwe jaar worden gevolgd.

Het belooft een vrolijk spel te gaan worden met onverwachte wendingen en vol humor. Genre van deze twee-akter is zowel Nederlands, Stellingwarfs en Frysk. Voor ieder wat wils.

It Wurdt Him Wol houdt haar uitvoering op zaterdag 1 maart 2025. Noteer alvast deze datum.

Zonder poen in huize 't Korhoen

Geschreven door Rob Maaijen

Verzorgingstehuis 'huize 't Korhoen' verkeert in grote financiële nood en dreigt zelfs failliet te gaan. Het bestuur heeft daarom de zeer strenge mevrouw Hermine Droogstoppel (Hilda Meijer) als nieuwe directrice aangesteld. Ze gaat met een harde aanpak orde op zaken stellen. Haar nieuwe regels zijn een gruwel voor de bewoners. Deze bewoners vormen een bont gezelschap: Veronique Bits/oud-lerares (Yvonne Tingen), Maurice Poubelle/voormalig antiquair (Paul van Boven), Isadora Snepstein/voormalig operazangeres (Angré Goettsch) en Jaap Grijpstra/ex-inbreker (Jan van Goor). Deze bewoners hebben een hardgrondige hekel aan elkaar en maken elkaar voortdurend het leven zuur. Nu moeten ze echter noodgedwongen samenwerken om hun verzorgingstehuis proberen te redden. Zo doen ze bijvoorbeeld allerlei klusjes. Het levert echter allemaal veel te weinig op. Juist wanneer alles verloren lijkt, komt er hulp uit een heel onverwachte hoek door de geheimzinnige figuur Karim.... (Alle Stoker) Met zijn hulp slagen de bewoners er tenslotte in directrice Droogstoppel uit te schakelen en niet alleen het verzorgingstehuis maar ook zichzelf te redden. Regie is in handen van Hennie Duin en wanneer er haperingen dreigen tijdens de uitvoering probeert souffleuse (Petra Hoogeveen) de medespelers de tekst toe te fluisteren.

Wij rekenen op uw komst!

**Zonder poen in huize 't Korhoen
zaterdag 1 maart a.s.,
aanvang 20.00 uur in het dorpshuis 'Et Legien'.**

Voorverkoop kaarten of prijs van een kaartje is op dit moment nog niet bekend. Wij hopen u tijdig hierover te informeren.

Wie wonen er in Fochteloo en omgeving?

Nelle Raaphorst

Marit en Hessel Korpershoek met Teun en Jelle.

Voor mijn 25ste interview sla ik op De Knolle weer het pad in waar drie huizen staan. Ik heb een afspraak met Marit en Hessel Korpershoek op nummer 4.

Als ik parkeer zie ik een bord staan met 'Buitengoed De Knolle.' Links van het huis staan twee appartementen waar, Bas en Wil, de ouders van Hessel wonen. De vorige eigenaar van nummer 4 heeft de naam verzonnen toen hij een schuur verbouwde tot appartementen waar hij een B&B had. Een soort tuinkamer vormt de verbinding met het huis. In een van de grote ramen van de huiskamer staat Teun mij welkom te zwaaien.

Jelle doet nog zijn middagdutje.

Ze wonen er nu zo'n twee jaar. Samen met Hessels ouders hebben zij het pand gekocht. 'Ja, natuurlijk, want alleen hadden we ons dit nooit kunnen veroorloven. Tijdens een gezamenlijke vakantie is het idee geboren om op zoek te gaan naar een huis dat groot genoeg zou zijn voor ons allen.'

Marit Klinkhamer, 36 jaar, komt uit Emmen en heeft de Hogere Hotelschool in Leeuwarden gedaan. Hessel 32, heeft Financial Service Management in Groningen gestudeerd. Nu werken ze beide bij Univé, bij het Adviesbedrijf. Hessel zit in de buitendienst en is accountmanager voor groot zakelijk bedrijven. Marit werkt in de binnendienst. Ze adviseert, onderhoudt en wijzigt alles wat met verzekeringen van het MKB (midden- en kleinbedrijf) te maken heeft.

Ze hebben elkaar leren kennen bij Univé in Assen en vervolgens nog een tijdje bij Univé in Nijkerk samengewerkt. Door de vele uitjes, het carpoolen en de

leuke momenten op het werk hebben ze elkaar beter leren kennen en toen sloeg vonk over. Na een periode te hebben samengewoond in Zwolle hebben ze gekozen om in 2020 een geregistreerd partnerschap aan te gaan. Bij die registratie overkwam het Marit dat ze plots een achternaam moest kiezen, die van hem of die van haar? Ze koos die van hem. Ze kochten samen een huis en een jaar later werd zoon Teun geboren.

Geboren en getogen in Boelenslaan, vindt Hessel het heerlijk wonen 'op de ruimte.' Marit moest toch even wennen. 'In Zwolle kon ik lopend naar de kinderopvang en de supermarkt, hier moet ik meer organiseren. Mijn schoonmoeder past 1,5 dag op, dat is wel fijn.

Altijd handig om elkaar te kunnen helpen en gezellig samen dingen in en om het huis te ondernemen.'

Ik zie iemand door de tuin lopen en Teun vliegt overeind en roept enthousiast: 'opa!' 'Kijk, dat is dichtbij!'

Marit geniet van de plek, van leuke burens, van het buiten wonen en van de 10 schapen die ze hebben. Ze vielen, toen ze twee jaar geleden naar De Knolle verhuisden, met hun neus in de boter. Het was het jaar van het dorpsfeest. Hessel noemt het een vliegende start, een fantastische binnenkomer. Ze werden uitgenodigd op het bruiloftsfeest van hun burens Aafke en Hans in het café Het Korhoen. Kort daarna is de buurtvereniging de 'Knollebollekes' opgericht, inmiddels een hechte en gezellige buurtvereniging. Ze komen bij elkaar voor BBQ's, afgelopen jaar bij de trouwpartij van de overburens, bij zomerfeesten en Sinterklaas werd gevierd in hun tuinkamer.

Beide zitten in de vrijwilligersploeg van Et Legien en Marit is kortgeleden verwelkomd als nieuw lid in het bestuur van de IJclub.

Ik heb als voorbereiding op het gesprek op De Knolle aan Otto de Vent gevraagd of hij iets weet over de naam en waarom De Knolle bij Oosterwolde hoort. De meeste bewoners voelen zich eerder Fochtelooërs dan Oosterwoldenaren.

Otto antwoordde:

'De gangbare verklaring is dat de buurtschap (al van oudsher horend onder Oosterwolde) genoemd is naar een opvallende hoogte in het veld. Er waren in die omgeving meer hoogten met die aanduiding. Er zou ooit een boerderij hebben gestaan met een ijzeren knol boven de deur (boerderij Knolleplaats). Fochteloo ligt minder voor de hand. De kern van dat dorp was vanouds op het Zuideinde waar nu het kerkhof ligt.'

Als ik het ter sprake breng veren zowel Marit als Hessel op en roepen enthousiast: 'dat is hier, hier hangt aan de gevel een knol. De vorige bewoner heeft hem in ere hersteld. Zou dit huis de Knolleplaats zijn?' Hessel brengt enige nuancering aan. 'Eigenlijk weten we dat niet zeker. Er stonden hier in de buurt meerdere boerderijen. Maar dat hier een knol aan de gevel hangt is zeker.'

Marit vertelt dat Jelle op De Knolle is geboren en dat hij dus een echte knollenjongen is. 'Ja, ik ben thuis bevallen maar de ambulance heeft wel voor de deur gestaan. Jelle begon al in de baarmoeder te ademen en ademde niet meer toen hij geboren was. Hessel vertelt, nog steeds onder de indruk, dat de kleur van de baby van blauw naar dieppaars ging. Gelukkig handelden de verloskundigen zeer adequaat. Bijkomend geluk was dat de stagiaire precies deze situatie op de opleiding besproken had. Jelle is nog een paar dagen paars gebleven maar het is helemaal goed gekomen.'

Dan zien ik rechts uit mijn ooghoek Jelle een duik nemen vanaf een kleine verhoging in de speelgoedhoek. Hij valt met zijn hoofd naar beneden tussen de muur en de verhoging, gelukkig maar 30 cm. Zijn voetjes steken er bovenuit en hij begint van schrik te huilen. Hessel pakt hem op met een laconiek: 'ja joh, dat kan gebeuren.' Twee tellen later komt hij naar mij toe gelopen, stopt bij mijn stoel en houdt zijn slofjes omhoog. Ik voel mij zeer vereerd als ik hem zijn slofjes mag aandoen. Teun kijkt het eens aan en vindt het wel goed zo. Als ik wegga staan ze mij gebroederlijk uit te zwaaien.

Uitnodiging:

Excursie natuurherstel Fochteloërveen

Om het Fochteloërveen voor de toekomst te kunnen behouden is het herstellen van de kades in het natuurgebied essentieel.

De eerste fase van het kadeherstelproject is in het najaar van 2022 van start gegaan. Inmiddels is ruim 20 kilometer kade hersteld. Eind november zijn de werkzaamheden voor het herstellen van de volgende 35 kilometer kade begonnen.

Deze tweede fase wordt met zo weinig mogelijk uitstoot van stikstof en CO2 uitgevoerd. Dat is in Nederland bij natuurherstel niet eerder gedaan.

We willen jullie daarom uitnodigen voor een excursie om deze werkzaamheden van dichtbij te bekijken. Onze boswachter vertelt over de kansen en uitdagingen van emissiearm werken en natuurherstel. Is emissiearm werken de toekomst in natuurherstel? Wat is de impact op de flora en fauna in het Fochteloërveen? Waarom wordt er zoveel tijd en geld ingestoken? Natuurlijk is er veel ruimte om eigen vragen hierover te stellen.

De excursies staan gepland op **vrijdag 31 januari van 14:00 tot 16:00 uur** en **zaterdag 15 februari van 14:00 tot 16:00 uur** en zijn gratis.

Je kunt je voor één van beide excursies aanmelden door een email te sturen naar secretariaatfriesland@natuurmonumenten.nl. Verdere details volgen na opgave.

WAAR ZIJN ZE GEBLEVEN!?

Al die mooie creaties die we maandenlang aantreffen lijken er niet meer te zijn. Maar schijn bedriegt! Even enkele soortgroepen.

LIBELLEN zijn er wel, maar zien we niet. Ze leven in het water als ei of larve. Soms tot wel vijf jaar! Als eitje onder de bast van twijgjes, in de oevervegetatie of bij drooggevalen plassen kunnen ze ook overleven. Ze kunnen pas groeien zodra de plas zich vult. Ze eten namelijk kleine waterbeestjes ...

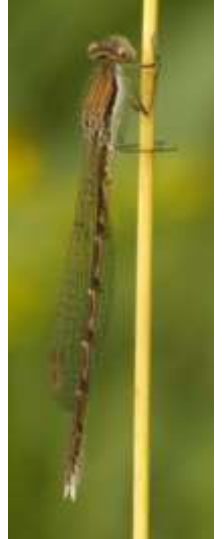
Eigenlijk is een libel een waterdiertje, maar wij zien ze pas als ze uitgeslopen zijn.

De metamorfose heeft grotendeels onder water plaatsgevonden op de laatste vervelling na. De larve komt uit het water en transformeert tot een prachtige libel.

Ze leven dan nog maar een paar weken (uitzondering winterjuffers).

Uitsluipen doen ze uiteindelijk alleen maar om voort te planten.

Twee soorten in Nederland overwinteren ook als volwassen libel, de Noordse- en Bruine winterjuffer.

Maar die fraaie vlinders dan?

De meeste VLINDERS (dag- en nachtvlinders) overwinteren als eitje, rups of pop. Enkele soorten (denk aan de dagvlinders zoals Citroenvlinder, Dagpauwoog, Kleine vos en Gehakelde aurelia en een wintervlinder die ook nog weleens actief

is in de winter, de Zwartvlekwinteruil), overwinteren als vlinder ergens verscholen in de tuin, schuur of ander donker plekje. Dit zijn de soorten die we het eerste zien in het voorjaar.

De eerste pop overwinteraars die we zien zijn meestal het Oranjetipje, Boomblauwtje en het Groentje.

Als eitje overwinteren bijvoorbeeld de dikkopjes.

Deze eitjes zitten vaak in allerlei stengels van bijvoorbeeld grassen.

Als rups overwinteren bijvoorbeeld Oranje zandoogjes,

maar ook Veenhooibeestjes en Rietvinken.

Stoffen uit de rups zelf worden gebruikt om een antivries aan te maken waardoor ze temperaturen TOT WEL -20°C kunnen overleven!!

Atalanta's en Distelvlinders zijn trekvlinders. Ze komen in het voorjaar uit het zuiden om hier voort te planten, die generatie zien wij in de zomer en deze vertrekken in het najaar weer naar zuidelijke oorden.

We wachten gewoon geduldig af totdat de eerste

vlinders en libellen zich laten zien, de Heikikkers blauw kleuren en de

Addermannetjes voorzichtig tevoorschijn komen, de weidevogels weer roepen en de Blauwborstjes weer zingen en we ook de Paapjes weer mogen begroeten!

Sterren boven Fochteloo

Over onze sterrenhemel valt natuurlijk ontzettend veel te vertellen.

Er gebeurt daar ook enorm veel, maar wat zien wij daarvan?

Die sterren, nevels en sterrenstelsels kunnen we zien en zeker met een veldkijker wordt er enorm veel zichtbaar.

Maar hoe lang je ook kijkt, het lijkt altijd hetzelfde te blijven. Heel die kosmos is wel in beweging, dus ook nevels en sterrenstelsels.

Die veranderingen in de nevels en sterrenstelsels zien we helaas niet.

Hoe dat komt? De objecten die wij kunnen zien en fotograferen zijn zo groot dat je veranderingen, op een paar uitzonderringen na, niet kan waarnemen.

Een klein object dat wij fotograferen is vaak al vele lichtjaren groot.

De grootte van een lichtjaar is enorm. Een voorbeeld? Het Juno ruimtevaartuig, het snelste ruimtevaartuig ooit is nu onderweg naar en daardoor ook aangetrokken door de zon. Juno bereikte een ongelooflijke snelheid van 635.266 KM per uur. Dat is vanaf aarde heen en terug naar de maan in een uurtje. Dat lijkt heel wat maar met die snelheid zou het 1698 jaar duren voor Juno één lichtjaar had afgelegd. Op die schaal kunnen we in die enormiteit gedurende ons leven geen zichtbare veranderingen in nevels en sterrenstelsels waarnemen.

Nog zo'n voorbeeld betreft grootte in de ruimte?

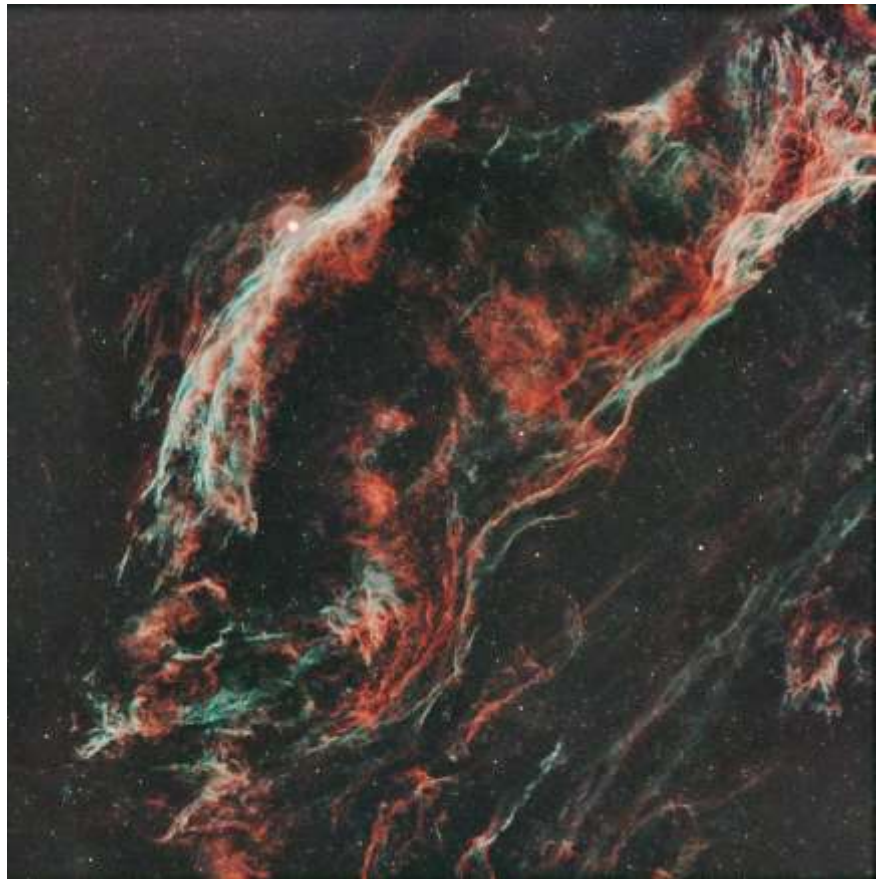
Nu in Januari is het sterrenstelsel Orion goed zichtbaar. Een juweel aan de hemel met vele heldere sterren. Betelgeuse is er een van, de op tien na helderste ster aan de nachtelijke hemel.

Betelgeuse is ongeveer tien miljoen jaar oud en is aan het eind van zijn leven gekomen.

Dat betekent dat deze ster op het punt staat te ontploffen, een nova wordt. Betelgeuse is wat genoemd wordt een variabele ster.

Een die periodiek helder is en dan weer dimt.

Dat is voor zolang we deze ster observeren een regelmatig proces geweest, maar vanaf 2019 gebeuren er bijzondere dingen.

Een nova restant. Dit blijft over nadat een ster explodeert. NGC 6992 laat enorm veel waterstof, zwavel en zuurstof na. Daar kan weer een nieuwe ster uit voortkomen.

Betelgeus werd onverwacht zeer lichtzwak omdat naar alle waarschijnlijkheid een deel van de ster werd afgestoten. Het stof daarvan blokkeerde het licht van Betelgeuse. Dit jaar werd Betelgeuse weer lichtzwakker.

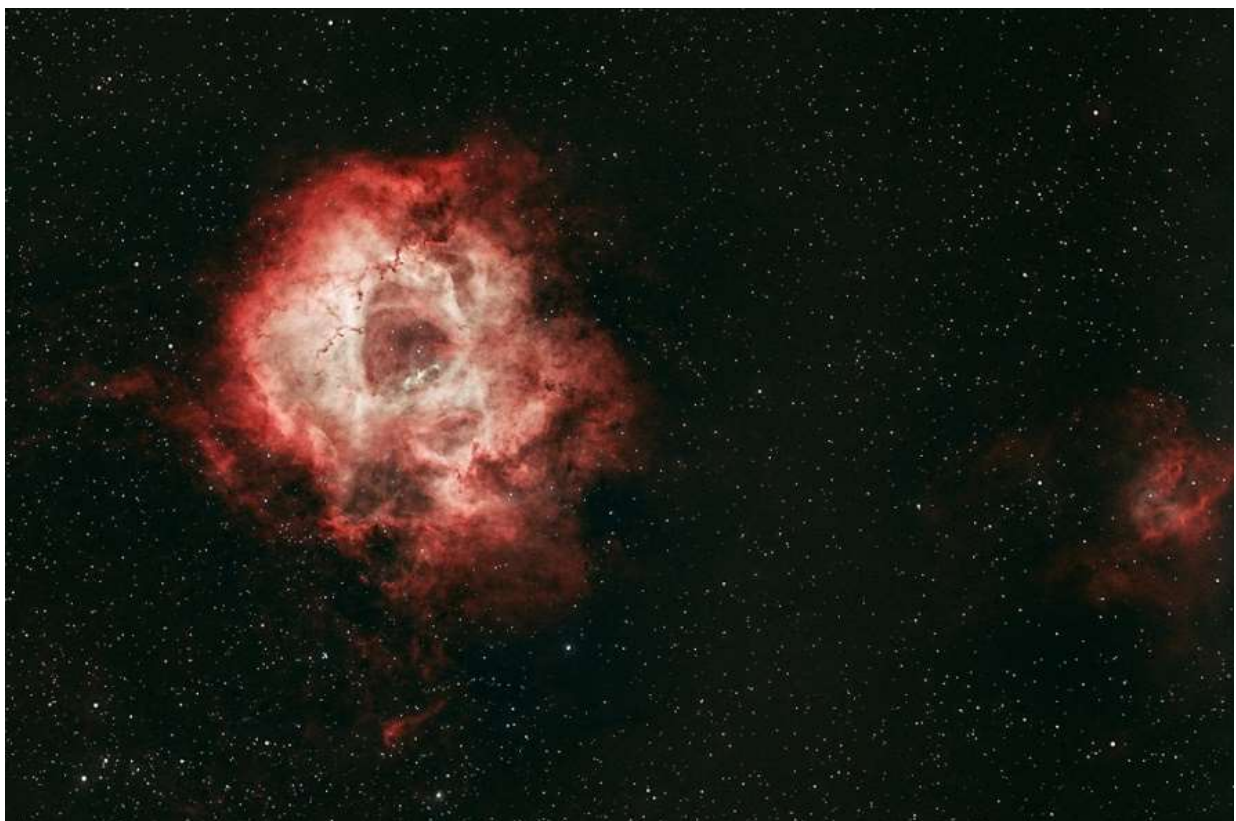
Onverwacht, wat betekenen kan dat de ster voor een deel aan het instorten is. Dat kunnen we wél waarnemen want Betelgeuse is enorm groot.

Zou je deze ster op de plek van de zon plaatsen dan komt de buitenkant tot bij Jupiter. Jupiter draait op 788 miljoen kilometer van de zon zijn bijna twaalf jaar durend rondje. Dit rondje is afgerond 4,886 miljard kilometer lang. Zou je er met een modern lijnvliegtuig de baan van Jupiter vliegen, dan zou je een rondje om Jupiter 557,74 jaar duren. Wij kunnen wel naar dat vliegtuig kijken, maar zien het niet vooruit gaan. Betelgeus staat op ongeveer 600 lichtjaar bij ons vandaan, maar hier kunnen wij veranderingen in de ster goed waarnemen. Dat komt omdat de krimp of het weer uitzetten in zeer korte tijd miljoenen kilometers bedraagt en Betelgeuse, astronomisch gezien, dichtbij staat.

Rond het sterrenbeeld Orion kijk je je ogen uit. Betelgeus staat linksboven en is zichtbaar oranje. Dan de gordel met drie heldere en enorm grote sterren.

Daaronder het zwaard, waarin de Orion nevel ligt en weer rechtsonder de ster Rigel, die nu feller straalt dan Betelgeuse. Dit alles is heel goed met het blote oog te zien, maar zet maar eens een kijker voor de ogen, want dan wordt het pas echt mooi. Achter Orion, in het sterrenbeeld Eenhoorn, is het ook feest. Nevels als de kerstboom en Rosette nevel zijn objecten waar sterren vaak dicht bijeen staan, zogenaamde clusters, maar waar ook veel sterren 'in de maak' zijn. De verschillende stadia waarin deze stervorming plaatsvindt geeft een goed beeld hoe sterren ontstaan en hoe uit overgebleven gas en stof planeten worden gevormd. Helaas, dat kunnen we niet zien want daarvoor heb je een wel heel kapitale scope nodig. Rosette, rechts van Betelgeuse is wel een speciaaltje. In eerste instantie denk je bij het zien ook aan een rozet, maar wanneer je deze nevel kantelt zie je er ook een schedel in. Met de juiste filters komt dat er wel heel sterk uit. In het hart van deze nevel treffen we weer een open sterrenhoop, die er samen met al die nagelnieuwe sterren voor zorgen dat deze nevel opgelicht wordt. De meest heldere sterren, in het oog van de schedel, geven meer dan 400.000 keer het licht dan onze zon. Van zulke fel schijnende sterren staan er verschillende. Rosette is erg groot. Naar schatting 130 lichtjaar in diameter waarin ongeveer 500 nieuwe sterren gevormd zijn.

Misschien, mocht het helder zijn, toch even kijken?

Winterslaop

Bi'j donker vot

En bi'j donker weer thuus

Ik vuul me een holbewoner

Krek geliek een beer

Ik wil hiel tied wel slaopen

Me votstoppen totdat

De daegen weer lengen

Et weer betert

De zonne mien huid verwaarmt

Dan kom ik weer tot leven

.

Steek mien snuut in de locht

Snoef de belofte van et veurjaor

Ja, dan vuul'k mien bloed

Weer goezen en broezen

Dan duurt et mar even

En ontwaek ik mit een diepe zocht

Dan kroep ik weer teveurschien

En vergriem ik gien menuut!

Zo bliede dat de waarmte

Me dan weer omaarmt

WINTERBUFFET

Wanneer: Zaterdag 18 januari
Hoe laat: 17.30 uur

Wat is de bedoeling:

Thuis maak je iets lekkers voor het buffet. Dit neem je (warm) mee naar het buurthuis. Alles komt op een grote tafel te staan, en als iedereen er is gaan we samen eten.

Wie doet en kookt/bakt er mee?

Graag opgeven bij Hanneke voor 15 januari.

o.v.v. wat je maakt en met hoeveel personen je komt

hanneke0709@gmail.com

0627226594

SPELLETJESMIDDAG

Op 8 maart is er weer een spelletjesmiddag. De sjoelbakken staan klaar net als een dam/schaakbord, en nog een aantal gezelschapsspelen.

Doen jullie mee! We starten om 14.30 uur en gaan door tot 16.30 uur.
De drankjes zijn voor eigen rekening, wij zorgen voor de hapjes.

We hopen op een geweldige opkomst!!

Verslag workshop Jesmonite

Op 25 en 26 oktober organiseerde Alie Bakker, samen met mij, Trijntje, een inspirerende workshop Jesmonite in het dorpshuis Et Legien.

De belangstelling was groot: in totaal namen 18 enthousiaste dames deel, zodat de groep verdeeld was over beide beschikbare dagen. Het waren zeer creatieve en gezellige bijeenkomsten waar volop geëxperimenteerd werd met dit mooie materiaal.

Tijdens de workshop kregen de deelnemers vooraf een uitgebreide uitleg over het werken met Jesmonite, van het mengen van de materialen tot het creëren van unieke objecten met de vele verschillende kleuren en mallen. Onder begeleiding van Alie gingen ze vervolgens zelf aan de slag, wat resulteerde in prachtige en persoonlijke creaties. Denk hierbij aan decoratieve objecten zoals schaaltes, onderzetters en kleine kunstwerken, zoals de denkers, de dikke dames en mooie engelen. We deden met iedereen 2 rondes.

De sfeer was ontspannen en gezellig, met veel ruimte om ideeën uit te wisselen en elkaars werk te bewonderen onder het genot van koffie en thee met wat lekkers. Voor velen was het een eerste kennismaking met Jesmonite, maar de resultaten mochten er zeker zijn! Er zijn heel veel verschillende creaties gemaakt; erg leuk om te zien.

Alie zorgde niet alleen voor een goede begeleiding, maar ook voor de nodige gezelligheid, waardoor de workshop voor iedereen een groot succes werd. Dit creatieve samenzijn smaakte voor veel deelnemers duidelijk naar meer! Zeker voor herhaling vatbaar. We zullen dit in een volgend seizoen nog eens gaan organiseren.

Trijntje Ploeg

Ik heb de pollepel en maak...

Romige vissoep.

Die pollepel blijft aardig rond de Vogelrijd en Stienekamp hangen. Het lijkt er een beetje op dat dit het culinair centrum van Fochteloos aan het worden is. Daarom de volgende pollepel maar naar Cees van Bommel want die zit aardig op de hoek van Noord en Zuideinde. Ik heb heel mijn leven gevist, maar nam zelden een vis mee. Niet dat ik het niet lust, ik eet het graag, maar dan wel liefst zeevis. Een soepje daarvan maken is ook lekker en leuk om te maken. Hier gaat 'ie dan!

Ingrediënten

- Twee flinke uien
- Twee of drie tenen knoflook
- Bakjes Shiitakes of champignons
- 5 blokjes visbouillon
- Pak van 600 gr. Thaise of Chinese wok groenten
- Twee pakjes kookroom
- Moten kabeljauw en zalm
- Braadboter
- Sambal oelek als je pittige soep wil
- Drie eetlepels bloem
- Tijm en peterselie

Snipper twee flinke uien fijn.

Plet twee of drie tenen knoflook en snij ze in kleine stukjes, persen mag ook.

Snij een bakje Shiitakes in plakken. Champignons mag ook, wat je lekker lijkt.

In een flinke pan bak je de uien in bakboter, tot ze glazig zijn. Voeg de knoflook toe. Dan de shiitakes / champignons erbij. Die nemen vrijwel alle vet op. Denk je dat het tekort is, wat boter bijvoegen. Niet teveel want de paddenstoelen geven de boter ook weer terug. Voeg 1 liter kokend water toe, samen met vijf blokjes visbouillon. Daarna een pak van 600 gram Thaise of Chinese wok groenten toevoegen.

Vervolgens twee pakjes kookroom bijvoegen.

Wok de garnalen tot ze mooi roze zijn. De olie afgieten voor ze de pan in gaan.

Bak de moten zalm en kabeljauw in braadboter tot ze net doorbakken zijn en schep ze uit de pan. Dat ze dan afbreken is prima, je moet ze toch kleiner maken.

Moniek en ik houden wel van pittig, dus voegen we er een flinke theelepel sambal oelek bij. Wel oppassen wanneer je Thaise groenten gebruikt, want daar zit al peper in.

Als laatste, om de soep te binden klop je drie eetlepels bloem in koud water tot een papje. Giet de bloem door een zeef bij de soep, dan heb je zeker geen klontjes. Nu niet meer laten koken! Als laatste een eetlepel tijm en een beetje peterselie

Tot slot, om de soep te binden klop je drie eetlepels bloem in koud water tot een papje. Giet de bloem door een zeef bij de soep, dan heb je zeker geen klontjes. Nu niet meer laten koken! Als laatste een eetlepel tijm en een beetje peterselie. Eet ze!

Bertus Rozemeijer geeft de pollepel door aan

Cees van Bommel

CLUBNIEUWS

Donderdag 12 december hebben we tijdens de jaarlijkse ledenvergadering afscheid genomen van de bestuursleden Franke van Weperen en Michiel van Harten. Zij werden bedankt voor hun inzet met een boeket en een bon.

Het financiële verslag van 2023-24 is vastgesteld en in de begroting van 2024-25 is een post opgenomen voor het egaliseren van de ijsbaan.

Tijdens die vergadering is Marit Korpershoek spontaan aangeschoven bij het bestuur. Dat is natuurlijk geweldig leuk en goed voor de club.

VACATURE

Nu is er nog een vacature bij het bestuur en doen we langs deze weg een oproep om bij ons in het bestuur te komen zitten. Denk er eens over en meld je aan.

ijsbaaneensgezindheid@outlook.com

Naast het bestuur en de ijs-keurmeesters is er ook een groep vrijwilligers bij de club. Zij ondersteunen ons onder andere bij de ijsdagen of zetten hun kennis en expertise voor de club elders in. Ook bij deze groep ben je van harte welkom.

IJclub Eensgezindheid Fochteloo

5 vind-ik-leuks • 17 volgers

Dit is onze Facebook pagina.
Heel handig bij ijsdagen.

Er zit weer een hijskoord in de vlaggenmast.
Wat hebben sommige mensen toch fantastische spullen.

Wij kijken er naar uit om begin volgend jaar de vlag weer te kunnen hijsen

Wij zijn er klaar voor.

Namens het bestuur,
Rinus Liekelema, Eddy Bergsma, Marit Kopershoek en Arjen de Wit

P.S.

Nieuwe leden kunnen zich aanmelden bij een van ons of via
ijsbaaneensgezindheid@outlook.com

Kun jij reanimeren? Red levens in jouw buurt.

Meld je aan voor een reanimatiecursus en registreer je daarna bij HartslagNu.

Het kan eenieder overkomen en het gebeurt meestal plotseling. Iemand krijgt pijn op de borst en raakt bewusteloos. Heeft deze persoon een hartstilstand? Medeburgers die een reanimatiecursus gevolgd hebben weten door een kort onderzoek uit te voeren of deze persoon een probleem met zijn/haar hart heeft. Dus snelle hulp is geboden, dit kan gebeuren door omstanders, maar ook door burgerhulpverleners, die door de meldkamer 112 opgeroepen zijn.

Een snelle controle van de situatie en snel beginnen met de reanimatie en de inzet van een Automatische Externe Defibrillator (AED) kan een leven redden.

Volg een cursus en bekijk ook de site [Hartveilig Ooststellingwerf.nl](http://HartveiligOoststellingwerf.nl)

Bart Nijholt

Secretaris St. Hartveilig Ooststellingwerf.

Let op: oplichters en inbrekers actief in Noord-Nederland

In Noord-Nederland zijn oplichters en inbrekers actief die op verschillende manieren proberen jouw kostbaarheden te bemachtigen. Oplichters doen zich soms voor als politieagenten en proberen via babbeltrucs geld en waardevolle spullen van jou af te nemen.

Tips om inbraken te voorkomen

Sluit deuren en ramen goed af, zelfs als je maar even weggaat.

Leg kostbare apparatuur, zoals laptops en iPads, uit het zicht.

Maak het huis bewoond: laat een bewoonde indruk achter als je niet thuis bent.

Ga naar voor nog meer tips naar: politie.nl/informatie/tips-om-woninginbraak-te-voorkomen.html

Tips tegen oplichters:

Word je gebeld door iemand die zegt van de politie te zijn? Hang meteen op en bel 0900 8844 of 112 om te controleren of het gesprek echt was.

De politie vraagt nooit om geld of spullen. Echte agenten vragen nooit om jouw waardevolle eigendommen 'veilig te stellen'.

Vraag om identificatie: een echte politieagent heeft altijd een officieel identificatiebewijs bij zich.

Bel 112 bij twijfel.

Ben je slachtoffer geworden of heb je een verdachte situatie meegemaakt?

Neem contact op met de Politie via 0900 8844 en doe aangifte.

Graag willen wij ons voorstellen

Wij zijn Arjan en Daphne Rietdijk en we hebben 4 kinderen, Yoram (17 jaar), Charissa (16 jaar), Naomi (13 jaar) en Hannah (8 jaar).

Sinds augustus wonen wij aan de Zuideinde 28, een prachtige grote boerderij met een grote, mooie tuin eromheen. Op de foto hadden we net de sleutels gekregen van onze nieuwe boerderij.

We hebben hiervoor in Buinen gewoond, en waren opzoek naar een boerderij met mogelijkheden en meer ruimte, dat is zeker gelukt op deze buitengewoon mooie plek. We voelen ons gezegend dat we hier mogen wonen. We zijn een actief gezin en houden van sporten, spelletjes doen en lekker buiten bezig zijn. Op dit moment zijn we druk aan de klus om de oude boerderij te isoleren en verder te moderniseren.

We hebben al heel wat buurtjes gesproken, zijn hartelijk ontvangen in de straat en we zijn inmiddels al lid van de ijsvereniging (nu nog wachten op ijs ☺...)

Kortom, in de korte tijd dat we hier nu wonen ervaren we al veel woonplezier. Wellicht spreken we jullie bij de oudjaarsreceptie, op de ijsbaan of ergens anders in het dorp!

Voetbalnieuws

Beste dorpsgenoten, voetbalvrienden

Nieuws en stand van zaken van voetbalclub FC Fochteloo

Op het moment van schrijven is de winterstop ingetreden voor FC Fochteloo. De laatste wedstrijd, op 15 december, hebben we verloren. Dit was in de beker competitie en eigenlijk zijn we daarin heel ver gekomen. Helaas dus niet overwinteren in de bekercompetitie, want dat klinkt natuurlijk wel heel erg mooi. Maar... in de reguliere competitie gaat het heel goed! Daar staan we op de tweede plaats.

Het 35+ team heeft de najaarscompetitie afgesloten. Ze gaan meedoen met het Sylvestertoernooi en volgend voorjaar de voorjaarscompetitie oppakken waar aan Appelscha weer is toegevoegd.

Ledenvergadering

13 december jongstleden hebben we de jaarlijkse ledenvergadering gehouden. Tijdens deze vergadering zijn bestuursleden Thorsten en Zwanet afgetreden. Stefan Post heeft zich kandidaat gesteld en is tijdens de ledenvergadering met 100% stemmen aangenomen in het bestuur. Het bestuur bestaat nu uit Gerwin Goettsch, Mathijs Poutsma, Frits Swijghuizen, Arjen Punter, Stefan Post en Willem Goettsch.

De vleesactie

We hebben begin december geflyerd voor de jaarlijkse vleesactie in samenwerking met Zorg en Natuur. Het was weer een groot succes, veel mensen hebben vlees besteld bij FC Fochteloo. De bestellingen zijn allemaal netjes verzorgd en verpakt door Zorg en Natuur. Op 21 december zijn deze bestellingen rondgebracht door vrijwilligers van FC Fochteloo.

We willen vof Zorg en Natuur bedanken voor de prettige samenwerking en de steun aan de club. Ook willen we iedereen die een bestelling geplaatst heeft bedanken en hopen dat het vlees goed gesmaakt heeft!

We willen een ieder een heel prettige jaarwisseling wensen en een gezond 2025!

Met vriendelijke groeten FC Fochteloo

==.

Isoleren wordt makkelijker in Ooststellingwerf

Goed nieuws voor huiseigenaren in Ooststellingwerf. Het isoleren van woningen wordt een eenvoudiger. De provincie Fryslân heeft Ooststellingwerf, als een van de eerste gemeenten in Fryslân, een ontheffing verleend op basis van het pre-Soortenmanagementplan (pre-SMP). Hierdoor hoeven veel huiseigenaren geen duur onderzoek meer te laten doen voordat ze kunnen isoleren

Biodiversiteit en duurzaamheid hand in hand

Voor woningeigenaren is het soms moeilijk om hun woning te isoleren. Vaak is een duur ecologisch onderzoek en een ontheffing nodig, omdat vleermuizen en vogels graag in spouwmuren en onder daken zitten. Deze dieren zijn beschermd. Ze moeten eerst de kans krijgen om te vertrekken voordat de isolatie kan beginnen. Het is namelijk verboden om beschermde soorten zoals vleermuizen en bepaalde vogels te verjagen, verstoren of doden.

Wat houdt de ontheffing in?

Met de nieuwe ontheffing, die valt onder het pre-Soortenmanagementplan, kunnen komend jaar tot 10% van de huiseigenaren in de bebouwde kom gebruikmaken van deze regeling. De verwachting is dat het Soortenmanagementplan binnen anderhalf jaar klaar is, waarna alle woningeigenaren in de bebouwde kom van Ooststellingwerf kunnen profiteren van de ontheffing. Er moet wel altijd natuurvriendelijk geïsoleerd worden. Kijk voor meer informatie op onze website; ooststellingwerf.nl/natuurvriendelijk-isoleren

BINGO AVOND

Wanneer : 22 maart.
Hoe laat : 20:00 uur.
Waar: Dorpshuis Et Legien.
Zuideinde 26a Fochteloo.
Opgave: marieketalma@gmail.com.
Kosten: €10,- per boekje (10 ronden)

Jaarwisseling in Fochteloo

2025

2025

2025

2025

Koffieochtend in het dorpshuis.

Allereerst wens ik iedereen een heel gezond, warm en liefdevol jaar. Omzien naar elkaar staat bij mij altijd hoog in het vaandel en ik hoop dat iedereen mag ervaren hoe belangrijk dit is. Vergeet elkaar niet en steun elkaar waar mogelijk. Sociale contacten zijn ook belangrijk zeker wanneer er eenzaamheid op de loer ligt of 'gewoon' een praatje maken met iemand. De koffieochtend is hiervoor een uitgelezen gelegenheid. Een aantal jaren geleden startte ik met dit initiatief en het blijkt een gouden greep. Veel dorpsbewoners weten de weg te vinden en genieten van elkaar, de koffie en het lekkers en eerlijk is eerlijk, het doet me goed. Ik hoop dat jullie blijven komen, er kunnen nog meer bij, dan maken we er samen weer een gezellige boel van. Iedereen is welkom op de derde zaterdag van de maand van 10 tot 12 uur in het dorpshuis.

De eerstvolgende is: **18 januari**, gevolgd door
15 februari, 15 maart,
19 april en 17 mei.

In de maanden juni, juli en augustus is er geen koffieochtend.
Zet het maar vast in de agenda.

Ik zie jullie graag, tot dan! Lieve groet, Roelie van Goor

Klaverjassen Dorpshuis Et Legien Fochteloo, seizoen 2024-2025

Het klaverjassen in het dorpshuis is alweer aan de gang, kom gezellig meedoen. De aanvang is om 19.30 uur. Nieuwe kaartsters nog steeds welkom. Een gezellig en vooral spannend potje vinden we belangrijker dan een hoogstaand niveau. Een lekkere dagprijs is voor de persoon met de meeste punten, maar gelukkig wordt een tweede en derde prijs ook uitgereikt.

Voor het komende seizoen zijn de volgende data gepland:

Vrijdag 3 januari 2025	Vrijdag 7 maart 2025
Vrijdag 7 februari 2025	Vrijdag 4 april 2025

Van te voren opgeven is in principe niet nodig, toch is het wel prettig om te weten wie er komen. Kun je een keer niet geef het dan ook even door.

Henk Wieland - Telefoon 06- 20 88 49 22; e-mail 'hg.wieland@outlook.com'

• Zang De Koorhoenders

Vanaf eerste **dinsdag** in september elke week van 10.00 - 12.00 uur
Joke de Boer - Langedijke / tel: 06-24200372

• Biljarten

Maandag vanaf 20.00 uur - Cor van Harten - 06-12284988
Nieuwe leden zijn van harte welkom

Materiaal voor Koersbal en Klootschieten op aanvraag in het dorpshuis

